

לא עושים טובות

שירות של נשים בדרג המסתער אינו משימה חברתית שנוטל על עצמו צה"ל בהתנדבות על חשבון יכולותיו הקרביות, אלא להפך: מדובר בצעד שמחזק את יכולותיו הקרביות | **תגובה למאמרה של אל"ם טליה לנקרי, "פורצות קדימה?" גיליון 454, עמ' 39**

מבוא

קראתי בעיון את מאמרה של אל"ם טליה לנקרי, שהיא קצינה מוערכת ומקצועית שאותה אני מכירה משירותי בצה"ל. טענותיה המרכזיות במאמרה הן שהחברה הישראלית אינה בשלה לשילוב לוחמות בדרג המסתער וכי כל התעקשות לחתור לשילוב כזה עלולה לפגוע במטרתו העיקרית של צה"ל. בשונה מאל"ם לנקרי, אני לא רואה בשילוב

הנשים משימה חברתית בעיקרה אלא בראש ובראשונה מהלך שמשרת את הצבא ואת מטרתו: הגנה על המדינה.

אין ספק שבשונה מצבאות אחרים צה"ל - בהיותו צבא העם - מוביל ופורץ דרך גם בתהליכים חברתיים, אולם יש לראות בכך תוצר לוואי בלבד של פעולות שמיועדות לשרת קודם כל את מטרותיו. במקרה של שילוב הנשים במערך המסתער המטרה היא להגדיל

את המערך הסדיר ולהוריד את הנטל ממערך המילואים.

את מי רוצה צה"ל לגייס?

אחד מתוצרי הלוואי של שירות הנשים בתפקידים חיוניים הוא היותן שגרירות של צה"ל בתוך החברה הישראלית הן בעיתות שגרה והן בימים שבהם המשרתים בצה"ל מותקפים חדשות לבקרים כפי שקורה בימים

לוחמות קרקל באימון | אני לא רואה בשילוב הנשים משימה חברתית בעיקרה אלא בראש ובראשונה מהלך שמשרת את הצבא ואת מטרתו: הגנה על המדינה

תגובה

סא"ל (מיל') דלית רוטנברג
לשעבר ראש ענף תכנון ותקינה של כוח אדם
בזרוע היבשה

הבנות ללכת למסלולים הקרביים, וגם שיעור הנשירה לאחר הגיבוש יקטן מאוד.
2. המיונים של הבנות - יום המא"ה (מיון, איתור והתאמה) ומילויי שאלון ההעדפות - נעשים בעת שהבנות עדיין לומדות בתיכון והן אינן מכירות את האפשרויות העומדות בפניהן ובוודאי שלא את היכולות האמיתיות שלהן, ובכלל זה היכולות הפיזיות שהן מרכיב מרכזי בימי הגיבוש. לפחות לבנות שהולכות למסגרות קדם-צבאיות אפשר ורצוי לדחות את המיונים בשנה אחת.
3. ועוד בסוגיית המחסור בידע של המלש"ביות על השירות בצה"ל: הוא נובע גם מכך שצה"ל אינו משקיע בהעברת ידע אליהן. לדעתי, תהליך החשיפה לצה"ל צריך להיות זהה לבנים ולבנות בלשכת גיוס באמצעות הרצאות בבתי הספר ודרך הרשתות החברתיות. יש לאפשר לבנות לבחור בחירה אמיתית, וצריך להימנע מלכוון אותן מראש לבחירה מצומצמת. רק כך נקבל נתון אמיתי בנוגע לרמת המוטיבציה שלהן ללכת לדרג המסתער.

אין ספק שהבעיות שמעלה אל"ם לנקרי הן אמיתיות, ואפשר שיידרשו עוד שנים רבות לפני שניתן יהיה לפתור אותן. אבל דווקא בעידן של קיצוצים ושל פגיעה במערך המילואים הלוחם (באימונים ובהכשרות) עשויה הגדלת המערך הסדיר באמצעות גיוס נשים וחרדים להיות חלק מהפתרון לטווח הארוך

סיכום
אין ספק שהבעיות שמעלה אל"ם לנקרי הן אמיתיות, ואפשר שיידרשו עוד שנים רבות לפני שניתן יהיה לפתור אותן. אבל דווקא בעידן של קיצוצים ושל פגיעה במערך המילואים הלוחם (באימונים ובהכשרות) עשויה הגדלת המערך הסדיר באמצעות גיוס נשים וחרדים להיות חלק מהפתרון לטווח הארוך. בקיצור: אסור לראות בגיוס הנשים למערך הקרבי בעיה אלא דווקא פתרון להרבה מהבעיות שמטרידות את צה"ל.

האם הכושר הגופני של החרדים גבוה יותר מכושרן של הנשים? האם היכולות האינטלקטואליות שלהם גבוהות יותר?

הכושר הגופני של החרדים גבוה יותר מכושרן של הנשים? האם היכולות האינטלקטואליות שלהם גבוהות יותר? האם אין צורך להשקיע ב"שיווק" השירות לחרדים? האם גיוס חרדים אינו מצריך השקעה מיוחדת בתשתיות? האם לאחר השירות הסדיר ישרתו החרדים במילואים עד גיל 40?
הקשיים שמציינת אל"ם לנקרי הם אמיתיים: הדומיננטיות של הדת, הלך המחשבה המיליטריסטי והחשיבות של ערכי המשפחה. אולם יש גם קשיים גדולים בגיוס אוכלוסיות אחרות, וצה"ל אינו מוכן לוותר עליהן, כי הוא זקוק להן. וכאמור, צה"ל זקוק לנשים גם בדרג המסתער ובשקלול של העלות מול התועלת הגיוס הזה משתלם לו. ואשר לשירות המילואים הקצר של הנשים - את המצב הזה ניתן לשנות באמצעות החלטה של הדרג המדיני בדיוק כמו ששינו את המוסכמה שגברים אינם זכאים לחופשת לידה.

צה"ל זקוק לנשים גם בדרג המסתער ובשקלול של העלות מול התועלת הגיוס הזה משתלם לו

איך להתגבר על בעיית הנשירה
ויש עוד 3 נקודות במאמר של אל"ם לנקרי שמחייבות התייחסות:
1. אל"ם לנקרי כותבת שכ-56% מהמשרתות במסלול הקרבי נושרות ממנו כבר לאחר שלב הגיבוש. אחד הגורמים לנשירה הזאת, לדעתי, הוא השונות שקיימת באורך השירות בין בנות שפונות למסלול הקרבי (3 שנים) לבנות שהולכות למסלול הרגיל (שנתיים). אין לי ספק שאם אורך השירות של הבנות יהיה זהה בכל המסלולים, תגדל מאוד המוטיבציה של

אלה. כיום לא יזיקו לנו שגרירות כאלה של רצון טוב...
התפיסה שלפיה שילוב נשים הוא פעולה חברתית מעלה כמובן את השאלה: מדוע רק נשים? מה בנוגע לשילוב חרדים, בעלי מוגבלויות או חסרי השכלה במערכים השונים ובתוכם גם במערך הלחימה ובדרג המסתער? אנחנו יודעים שצה"ל אינו ממש נלהב לגייס את האוכלוסיות האלה במספרים גדולים - בוודאי שלא למערכים הקרביים - בין היתר בשל בעיות השתלבות ובשל העלויות הכבדות הכרוכות בכך. וזוהי ההוכחה לכך שגיוס הנשים למערכים הקרביים אינו פרויקט חברתי שצה"ל נטל על עצמו אלא פעולה שמשדרת אותו היטב.

המכינות הקדם-צה"ליות הן דוגמה מצוינת לשילוב של נשים ושל גברים ביחד בתנאים של שוויון מלא שלא זו בלבד שאינם פוגעים בערך הרעות אלא מחזקים אותו

סוגיית המתח המיני בשירות משותף לגברים ולנשים

אל"ם לנקרי טוענת במאמרה שהמתח המיני אשר נוצר כתוצאה מנוכחותן של הלוחמות ביחידות הקרביות בא על חשבון הרעות בין הלוחמים. אולם המכינות הקדם-צה"ליות הן דוגמה מצוינת לשילוב של נשים ושל גברים ביחד בתנאים של שוויון מלא שלא זו בלבד שאינם פוגעים בערך הרעות אלא מחזקים אותו. במשך שנה חיים בוגרי תיכון, בנים ובנות, במסגרת מעורבת שדורשת משני המינים לעמוד באותו העומס הפיזי, הנפשי, והאינטלקטואלי. הגיוס של בוגרי המכינות - גם למסלולים קרביים - הוא המשך טבעי לחיי השיתוף, העזרה והרעות שנוצרו במכינה. מדובר בערכים שהם קריטיים לצה"ל כדי שיוכל לעמוד במשימותיו. גם אם נוצרים זוגות במהלך השירות - וזה אך טבעי בין צעירים - אין בכך כדי לפגוע בערך הרעות.

על ההבדל בין נשים לחרדים

אשר לממד הארגוני - יש לשאול מדוע הדיון על גיוס חרדים לשירות קרבי הוא יותר לגיטימי מאשר הדיון על גיוס נשים. האם